

Bertwin Krug

CMIO Stichting Amsterdamse Gezondheidscentra / huisarts

WAT NEDERLAND KAN LEREN VAN TAIWAN'S EENVOUD EN TECHNOLOGIE

Stel je een zorgsysteem voor dat topkwaliteit levert, betaalbaar is en razendsnel werkt. Dat gebeurt in Taiwan. In maart 2025 bezocht ik met een Nederlandse delegatie van zorgprofessionals en bestuurders het land om het zorgsysteem van dichtbij te bekijken. Wat we aantroffen was indrukwekkend: met minder personeel en lagere kosten – slechts 6,6 procent van het bruto binnenlands product tegenover 10,2 procent in Nederland – bereikt Taiwan een levensverwachting van ruim tachtig jaar en een hoge patiënttevredenheid.

Eén centrale betaler, minder bureaucratie

Een belangrijke reden voor dit succes is het single-payer systeem dat Taiwan hanteert, beheerd door de National Health Insurance (NHI). In dit systeem is er één centrale organisatie die verantwoordelijk is voor het vergoeden van zorg. Dit resulteert in extreem lage administratieve kosten, namelijk tussen de één en drie procent van de totale zorguitgaven. Ter vergelijking: in Nederland ligt dit percentage op 6,4 en in de Verenigde Staten zelfs op 8,3. Door de centrale rol van de NHI zijn prijsonderhandelingen met zorgaanbieders en farmaceutische bedrijven effectiever. Daarnaast zorgt het gebruik van een globaal budget ervoor dat de totale zorguitgaven worden begrensd zonder dat dit ten koste gaat van de kwaliteit van zorg.

Nederland: meer keuze, meer complexiteit

In Nederland leidt het gebruik van meerdere verzekeraars, tijdelijke subsidies, persoonsgebonden budgetten en ingewikkelde aanvraagprocedures tot versnippering, hogere kosten en een forse administratieve belasting. De eenvoud van het Taiwanese model draagt in belangrijke mate bij aan zowel efficiëntie én toegankelijkheid van zorg.

Deze gestroomlijnde aanpak contrasteert sterk met de situatie in Nederland, waar zorgverleners en patiënten vaak te maken hebben met complexe aanvragen voor subsidies, IZA-gelden of persoonsgebonden budgetten (PGB), waarvan de toekenningen bovendien meestal slechts voor een beperkte tijd geldig zijn. De administratieve rompslomp die hiermee gepaard gaat, leidt tot hogere overheadkosten en meer bureaucratie. Het systeem in Taiwan bevordert niet alleen de efficiëntie, maar verhoogt ook de toegankelijkheid en betaalbaarheid van de gezondheidszorg.

Nationale prioriteit: één patiënt, één dossier

Een tweede kracht van het Taiwanese zorgsysteem is het centrale Elektronisch Patiëntendossier. Iedere inwoner beschikt over een NHI-smartcard waarmee zorgverleners via MediCloud

direct toegang hebben tot een actueel, volledig en centraal medisch dossier. Hierdoor wordt samenwerking tussen zorgverleners aanzienlijk vergemakkelijkt en worden fouten door ontbrekende informatie vrijwel uitgesloten.

In Nederland is er een dringende behoefte aan een centraal EPD om de gezondheidszorg efficiënter, veiliger en betaalbaarder te maken. Dit moet een absolute nationale prioriteit worden, gezien de huidige situatie waarbij ons zorgsysteem wordt belemmerd door een verouderd en gefragmenteerd systeem van patiëntendossiers. Deze versnippering leidt tot talloze problemen, waaronder aanzienlijke administratieve rompslomp om toegang te krijgen tot essentiële patiëntinformatie, wat niet alleen tijdrovend is maar ook kostbaar.

Privacy versus patiëntveiligheid

Een groot struikelblok in het huidige systeem is de overmatige focus op privacy, die soms ten koste gaat van de patiëntveiligheid. Terwijl privacy belangrijk is, mag dit niet leiden tot een situatie waarin zorgverleners niet beschikken over de volledige, actuele medische gegevens die noodzakelijk zijn om veilige en effectieve zorg te bieden.

Een centraal EPD kan een oplossing bieden. Dit systeem beschermt patiëntgegevens effectiever dan de

huidige losse systemen en vermindert het risico op fouten door altijd volledige en actuele informatie beschikbaar te hebben. Het helpt ook bij het verminderen van overbodige dubbeldiagnostiek en kan de hoge kosten in de laatste levensfase drukken door een betere en gemakkelijkere toegang tot vastgelegde behandelwensen.

Bovendien elimineert een centraal EPD de noodzaak voor onnodige tussenkomst van derde partijen bij het omzetten van verwijzingen, wat de efficiëntie van zorgprocessen verbetert. Het vermindert ook de kans op datalekken, die vaak voorkomen doordat patiëntgegevens per ongeluk naar de verkeerde ontvanger worden gestuurd. Een centraal EPD heeft een sleutelrol in het transformeren van de Nederlandse gezondheidszorg naar een model dat zowel veiliger als kosteneffectiever is.

AI als katalysator

In Taiwan zijn er door de hoge werkdruk veel startups met AI actief in de zorg. Door spraak-naar-tekst-software tijdens consulten, AI-ondersteunde triage en telemonitoring kunnen zorgprofessionals worden ontlast. Dit maakt het bovendien mogelijk om schaalvergroting door te voeren in de huisartsenzorg, omdat er minder tijd nodig is per patiënt. AI is in dit opzicht geen doel op zich, maar een noodzakelijke hefboom om de toegankelijkheid en kwaliteit van zorg te behouden in een tijd van groeiende personeelstekorten en vergrijzing.

Wat ons te doen staat

De belangrijkste les die Taiwan biedt, is dat eenvoud, centrale regie en slimme technologie tot een uiterst effectief zorgsysteem kunnen leiden. Waar Nederland zich verliest in complexiteit en versnippering, laat Taiwan zien dat één betaler, één dossier en een duidelijk kader leiden tot lage kosten, hoge tevredenheid en goede uitkomsten. Dat vraagt in Nederland om durf en duidelijke keuzes. ○

